

Van 1960 tot 1963 vond aan het Laboratorium voor Plantensystematiek en -geografie van de Landbouwhogeschool een onderzoek van het Astilbe-sortiment van de Nederlandse handelskwekerijen plaats. Dit onderzoek, uitgevoerd in samenwerking met de Vereniging van Vasteplantenkwekers, omvatte 134 inzendingen van 3 planten, afkomstig van 11 kwekerijen. Het aantal verschillende benamingen bedroeg 65.

Astilbe 'Lilli Goos'

Hieronder bleek evenwel een aantal synoniemen en onjuiste benamingen voor te komen, zodat het onderzoek slechts 56 verschillende soorten en cultuurvariëteiten (cultivars) omvatte. Dit lijkt een groot aantal, maar het assortiment was toch niet volledig: zo werden van één kweker nog 6 andere Astilbe-cultivars ontvangen op een ogenblik, dat het onderzoek reeds bijna was afgesloten. Deze zes konden helaas nog niet in het vergelijkend onderzoek betrokken worden.

Alle ontvangen planten werden uitgeplant op het terrein 'Het Spijk' te Wageningen (kleigrond). Ze werden op 16 juli 1962 en 11 juli 1963 op hun waarde als gewas voor de open grond gekeurd door een commissie, bestaande uit leden van de Vereniging van Vasteplantenkwekers, bijgestaan door medewerkers van het laboratorium. Van een beoordeling van de waarde van de diverse Astilbes als trekplant werd afgezien: deze beoordeling zal elders worden uitgevoerd.

Resultaten - Een samenvatting van de voornaamste resultaten van het onderzoek volgt hieronder. Al deze gegevens zijn uitsluitend gebaseerd op waarnemingen aan planten tijdens de eerste bloei; een eventuele tweede bloei is buiten beschouwing gelaten daar deze onregelmatig voorkwam en afwijkingen in pluim- en kroonbladvorming te zien gaf. Uitstekende en goede cultivars zijn door 'xx' aangeduid, bruikbare door 'x' terwijl voor niet-aanbevolen vormen het teken '-' staat. De resultaten van de keuring hebben nog een voorlopig karakter: een definitieve keuring zal in 1965 plaatsvinden.

De benamingen van de kleuren zijn vertalingen van Engelse namen, die voorkomen op de Nickerson-kleurwaaier waarmee de bloemkleur bepaald werd. Bij deze bepaling bleek dat de kelk- en de kroonbladen beide hun aandeel in de kleur van de bloem als geheel leveren, maar dat het aandeel van de kelk bij de ene vorm groter is dan bij de andere. Daarom is de kleur van beide afzonderlijk opgegeven in de tabel. Daarnaast wordt een globale indeling van het assortiment gegeven, gebaseerd op de indruk die de kleur van de bloem als geheel maakt.

Naar de bloeitijd werden vijf groepen onderscheiden, te weten: (1) vroeg, (2) vrij vroeg, (3) midden, (4) laat en (5) zeer laat. In 1961 kwam dit overeen met resp.: (1) half juni tot begin juli, (2) eind juni tot half juli, (3) begin juli tot eind juli, (4) half juli tot begin augustus en (5) half juli tot ver in augustus.

Behalve de vier groepen die naar de bloemkleur onderscheiden werden, werden er nog enige op grond van andere kenmerken onderscheiden: opvallend lage planten, sterk behaarde planten en planten met sterk overhangende pluim en gebogen pluimtakken.

Samenstellers: Ir. J. Dijkstra en Drs. K. J. W. Hensen, Laboratorium voor Plantensystematiek en -geografie van de Landbouwhogeschool te Wageningen

ASTILBE SORTIMENT (vervolg)

naam	hoogte in cm	kleur bloemkroon	kleur kelk	bloeitijd	verdere kenmerken
I. Lage of sterk behaarde planten					
xx chinensis var. pumila	30-40	purper	diep purperrose	zeer laat	zeer sterk behaard
xx Finale	60-70	licht purperrose	purperrose	zeer laat	behaard
x Intermezzo	40-50	bleek purperrose	purperrose	zeer laat	behaard
xx 'Rosea' (simplicifolia hybr.)	25-30	bleek purperrose	purperrose	laat	kleine, gebogen pluimen
II. Planten met sterk overhangende pluim en gebogen pluimtakken					
x Betsy Cuperus	60-80	wit	crème tot dieprose	vrij vroeg	lange, gebogen pluim
x koreana	45-55	wit	wit	vrij vroeg	pluimtakken los, vrijwel horizontaal
x Prof. Van der Wielen	80-90	wit	wit	midden	zeer losse pluim
x Straussenfeder	80-100	purperrose	purperrood	laat	pluimtakken naar beneden gebogen
III. Planten tot 1 m hoog, pluimen rechtop (zie a-d)					
<i>a. bloemen purperrood tot diep purperrose</i>					
xx Bonn	45-65	diep purperrose	purperrood	(vrij) vroeg	dichte pluim
x Bremen	50-60	purperrood	purperrood	(vrij) vroeg	
x Düsseldorf	40-50	purperrood	purperrood	midden	korte, dichte pluim
x Etna	35-55	purperrood	purperrood	vrij vroeg	dichte pluim
xx Fanal	50-60	purperrood	purperrood	vrij vroeg	
xx Feuer	60-70	purperrood	rood	laat	
x Gertrud Brix	40-50	diep purperrose	purperrood	vrij vroeg	
x Granat	85-100	purperrood	purperrood	midden	bloemkleur verloopt gemakkelijk
xx Koblenz	40-50	purperrood	purperrood	midden	vrij korte, dichte pluim
x Köln	30-40	licht roodpurper	purperrood	vroeg	dichte pluim
x Montgomery	50-70	purperrood	roodpurper	midden	
xx Red Sentinel	45-60	purperrood	roodpurper	midden	
xx Spinell I ¹⁾	55-65	purperrood	purperrood met wit	midden	
x Spinell II ¹⁾	40-50	purperrood	purperrood met wit	midden	
x Vesuvius	40-55	purperrood	purperrood	vroeg	
<i>b. bloemen roodpurper tot donker purperrose</i>					
xx Amethyst	70-80	roodpurper	roodpurper met wit	vrij vroeg	
xx Federsee	55-65	diep purperrose	purperrood	midden	dichte pluim
x Gloria	60-80	diep purperrose	diep purperrose	midden	dichte pluim
x Gloria purpurea (Crimson King)	50-80	diep purperrose	purperrood-diep purperrose	midden	bloemkleur verloopt op den duur sterk
- Lombarts	50-60	roodpurper	purperrood	midden	
xx Mainz	40-50	roodpurper	purperrood	vroeg	
- Mars	80-90	roodpurper	purperrood en wit	vrij vroeg	losse, iets overhellende pluim
x Rubin	75-90	roodpurper	purperrood	laat	
x Salland	90-130	roodpurper	purperrose	laat	losse pluim
- Siegfried	80-95	roodpurper ²⁾	purperrood	midden	losse pluim
<i>c. bloemen licht (purper)rose tot licht purperrood</i>					
- Amerika	70-80	licht roodpurper	witachtig	vrij vroeg	losse pluim
- Ceres	80-115	bleek purperrose	crème	vrij vroeg	lange, vrij losse pluim
- Emden	40-50	purperrose	crème	vroeg	

¹⁾ Van 'Spinell' werden twee iets verschillende vormen ontvangen. Welke de echte cv. 'Spinell' was kon niet uitgemaakt worden. De kleur van de onder II genoemde vorm wordt op den duur lichter. ²⁾ Sterk verkleurend

Astilbe (simplicifolia hybr.) 'Rosea'

Astilbe 'Sailand'

ASTILBE SORTIMENT (vervolg)

naam	hoogte in cm	kleur bloemkroon	kelk	bloeitijd	verdere kenmerken
x Erika	70-80	purperrose	purperrose	vrij vroeg	kelk- en kroonbladen even lang
xx Europa	40-70	licht purperrose	crème	zeer vroeg	dichte pluim
- Lachskönigin (Salmon Queen)	65-85	purperrood	purperrood met wit	laat	losse pluim
x Lilli Goos	60-75	licht purperrose	groen-crème	zeer laat	
- Möwe	45-60	diep purperrose	diep purperrose	vroeg	
x Peach Blossom	40-65	licht purperrose	crème	vrij vroeg	dichte pluim
xx cv. ¹⁾	50-60	licht purperrose	crème	midden	fijne, dichte pluim
xx Rheinland	40-60	purperrose	witen purperrood	vroeg	
xx rosea 'Praecox'	50	licht purperrood	purperrood	midden	losse pluim
<i>d. bloemen wit</i>					
x Avelanche	40-55	wit	wit	vrij vroeg	
x Bergkristall	85-115	wit	wit	midden	
xx Brautschleier	55-70	wit	wit	vrij vroeg	losse, pyramidale pluim
xx Deutschland	45-60	wit	wit	vroeg	
x Diamant	60-80	wit	wit	vrij vroeg	
xx Gladstone	35-50	wit	wit	vrij vroeg-midden	vrij dichte pluim
xx Irrlicht	40-70	zeer bleek rose	wit	vrij vroeg	
- japonica	45-55	wit	wit	vroeg	
x Koning Albert	100-180	wit	wit	laat	losse pluim, takken donker- rood
x Queen of Holland	30-55	wit	wit	vroeg	vrij dichte pluim
- Washington (Gladstone superba)	50-60	wit	wit	vroeg	
xx Weisse Gloria	45-70	wit	wit	midden	dichte pluim
- White Queen	50-70	wit	wit	vroeg	

¹⁾ Ingezonden als 'Peach Blossom' door de Gebr. Koetsier te Boskoop